

DELTA DE L'EBRE / PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL NOU PLA HIDROLÒGIC DE CONCA

PDE i ajuntaments reclamen que la CHE reconega i aborde els problemes del Delta

Presenten aportacions a l'Esquema de Temes Importants per al nou Pla de conca 2021-27

El coordinador de les alegacions veu "escandalós" que es pose en dubte la subsidiència deltaica

Terres de l'Ebre Ò. Meseguer

Els efectes del temporal Glòria van posar el focus nacional i estatal, finalment, en la regressió que patix el Delta i, en este context, la revisió dels plans hidrològics de conca per al període 2021-2027 entreobren una porta a la planificació de mesures ambicioses i estructurals que l'antitransvasisme exigix que s'obre de bat a bat i de forma immediata, perquè la supervivència del delta de l'Ebre està en joc també a curt i mitjà termini.

Així, esta setmana la PDE i el Front Institucional de les Terres de l'Ebre, integrat pels ens locals del territori, han presentat les seues alegacions a l'Esquema Provisional de Temes Importants (EPTI) del Pla hidrològic de la conca de l'Ebre (PHE) per al període 2021-27. Es tracta d'un escrit tècnic coordinat pel biòleg Carles Ibáñez, responsable d'ecosistemes aquàtics de l'IRTA, i en què han participat altres experts com l'ecòleg de la UB Narcís Prat i, en el cas dels ajuntaments, per a aportar un signe més jurídic, l'advocat ambientalista Ramon Nadal. Segons Ibáñez, "l'escrit alegatori busca contrarestar un EPTI que **"tendix a minimitzar la problemàtica tant de la subsidiència com de la regressió i a treure-li importància a la gravetat de la situació"**. A més a més dels ajuntaments, els ciutadans a nivell individual han pogut signar un document d'alegacions, disponible al blog de la PDE, amb arguments similars però més directes, menys elaborats.

L'EPTI ha estat redactat, segons la CHE, a partir d'un històric procés participatiu per a introduir aspectes que milloren l'actual PHE 2015-2021. **"S'omplen la boca que hi ha participat molta gent, que és obert, que tothom pot opinar. És cert, però després no fan cas de gairebé res"**, va lamentar la portaveu de la PDE, Matilde Font, amb motiu de l'entrega de les alegacions al registre de l'oficina

de Territori i Sostenibilitat a Amposta. Font acusa el Govern espanyol de **"mantenir una política hidrològica regida pels interessos de les companyies hidroelèctriques, els regants i els "grans oligopolis"**.

L'EPTI del futur PHE destina un capítol al delta de l'Ebre, amb un títol carregat de bones intencions: **"Fer més resiliència el delta de l'Ebre i la seua costa per a garantir la pervivència dels seus valors socials i ambientals"**. En esta fitxa es constata l'amenaça que suposa l'augment del nivell del mar per als arrossars, per a zones naturals i per a zones urbanes. "Resoldre esta problemàtica és el principal repte al qual s'enfronta el Delta", accepta la CHE, que també es mostra oberta a les recomanacions de la Taula de Consens per al Delta, integrada per ajuntaments i regants i que reclama tant mesures urgents a la costa com la mobilització de sediments a mitjà termini.

L'EPTI planteja desenvolupar propostes de gestió d'algunes zones humides del Delta [vegeu pàgina 11] i "tenir en consideració els ecosistemes marins i costaners associats a la desembocadura per a la determinació del cabal ecològic de la desembocadura del riu Ebre". En este sentit, però, Ibáñez interpreta així la falta de compromís i concreció: **"Ja sabem tots que tornaran a proposar el mateix [el mateix règim de cabals per al tram final del riu], el mateix que al Pla Borrell als anys 90, perquè consideren que és l'aigua que sobra i que inclou la que necessita la central nuclear per a refrigerar-se, amb petites variacions insignificants"**. L'actual Pla de conca preveu un cabal ecològic de 80 metres cúbics per segon per als mesos més secs. Això, segons molts científics, és fruit d'una equació perniciosos: primer se sumen els volums d'aigua compromesos per a diversos usos conca amunt i el que queda es consigna per al Delta, quan Ibáñez recorda que **"la legislació di-**

Membres de la PDE van entregar dimecres a Amposta les alegacions a l'EPTI del futur Pla de conca. / NÚRIA CARO

xa clar que primer s'ha de calcular el cabal ecològic amb criteris tècnics i metodologies adequades, per a establir l'aigua que no es pot tocar i la resta donar-la en concessions, però es fa a l'inrevés". L'escrit d'alegacions insistix en esta obligatorietat legal.

PREVISIÓ DE PRESSUPOST "INSUFICIENT" El document, que també han utilitzat els ajuntaments -com Tortosa o Amposta- que han apostat per presentar alegacions, també vol combatre el fet que la CHE preveu per al Delta una inversió "insuficient", de 17 milions d'euros en un escenari "realista", entre el 2021 i el 2027. Estos diners servirien per a començar a construir "la zona d'esmoriment costanera de tota la perifèria del Delta", que acabaria costant uns 100 milions segons la CHE; per a continuar modernitzant regadius (9,3 milions); per a mantenir la xarxa d'indicadors ambientals (1,8 milions) o per a fer estudis d'innovació vinculats al compliment dels objectius ambientals (0,9 milions), segons detalla l'EPTI. **"Els pressupostos i el programa de mesures són insuficients i no tenen en compte el que ha passat amb el temporal Glòria ni en la necessitat cada cop més urgent d'aportar sediments. Més enllà de les accions**

urgents a la costa, la CHE sap perfectament que el Delta i les platges depenen de l'aportació de sediments dels rius", manifesta Carles Ibáñez, que lamenta que la qüestió cabdal de la mobilització dels sediments segrestats als embassaments, que són els que realment poden aportar una solució estructural al Delta, és tractada en l'EPTI posant l'accent en la dificultat més que en la necessitat. Es diu que cal "continuar amb els estudis per a valorar la possibilitat de recuperar el trànsit sedimentari", però la CHE veu de moment inviable la majoria d'opcions plantejades fins i tot per un estudi recent encarregat per la mateixa Confederació, que planteja la viabilitat de fer baixar sediments fent un rentatge a Riba-roja i Flix per a buidar els pantans i deixar que el curs del riu s'emporte els fangs acumulats. La CHE, però, s'aferra al fet que el pendent de la llera és molt baix, que els sediments estan allunyats de les preses i estan "aparentment consolidats o fins i tot colonitzats per la vegetació" per a considerar que "les efectivitats esperables són molt baixes".

"Intenta justificar que no es poden recuperar sediments i no hi ha cap compromís ara mateix ni tan sols de fer una prova pilot com planteja [i té estudiat] la Generalitat, ni

cap avaluació dels costos econòmics d'actuar...i de no actuar, ja que el cost de no fer res i dels impactes negatius que això suposa és superior al cost d'un by pass", avalua Ibáñez, que explica que les alegacions aporten **"informació científica que mostra que s'han estat ignorant moltes dades que estan publicades"**. En este sentit, considera **"escandalós"** que l'EPTI pose en dubte la subsidiència del Delta en agafar com a referència punts ubicats en zones de poca o nul·la subsidiència a l'interior, **"quan tenen disponibles mesures de satèl·lit i un estudi de l'Institut Geològic i Cartogràfic de Catalunya amb un mapa de subsidiència, i ho ignoren"**, denuncia.

"ALGUNA COSA ES MOU" Tot i no ser especialment optimista, Ibáñez exhibix un punt d'esperança: **"Alguna cosa s'està movent des que hi ha hagut canvi de govern a Madrid; l'actual govern, a través de la Direcció General de l'Aigua, és més sensible a considerar l'opció dels sediments, i a la CHE també fa la sensació que comença a veure que és un tema que no pot ignorar i s'ha de fer alguna cosa"**, Caldrà esperar a la redacció definitiva del PHE, tot i que la PDE té clar que **"ja està redactat"**, per a veure si això té una traducció concisa. ■